

Taula rodona: *El fenomen de les autolesions dins l'àmbit penitenciari*

Abordatge de les autolesions no suïcides

Dr. Daniel Vega Moreno, Hospital Universitari d'Igualada (Consorci Sanitari de l'Anoia), grup GRETA

Jornada: Intervenció en els entorns penitenciaris davant les autolesions i els suïcidis

Barcelona, 17 de novembre de 2023

Abordatge de les autolesions no suïcides

Què fer (i què no) amb una persona que s'autolesiona?

Abordatge de les autolesions no suïcides

Autolesió

Solució

Problema

Avaluació i valoració del risc

SOARS model [SICRE]

1. Ideació **S**uïcida = comprovar si hi ha ideació suïcida
2. **I**nici, freqüència i mètodes
3. **C**ures: Confirmar les cures posteriors a l'autolesió
4. **R**aons: Clarifica les raons de l'autolesió
6. **E**stadi del canvi: Avalua si la persona està preparada per al canvi

Avaluació i valoració del risc

SOARS model [SICRE]

1. Ideació **S**uïcida = comprovar si hi ha ideació suïcida

1.1. Afirma que entenen (saps) que l'autolesió no és igual que el suïcidi, **però que saps** que algunes persones que s'autolesionen poden també tenir idees de suïcidi.

1.2. **Pregunta directament:** "Quan t'autolesiones, ¿alguna vegada has pensat a acabar amb la teva vida a propòsit?"

Avaluació i valoració del risc

SOARS model [SICRE]

2. Inici, freqüència i mètodes (lloc)

Quan va ser la primera vegada que et vas autolesionar? i l'última?

Quant temps diries que portes autolesionant-te?

Quantes vegades t'autolesiones en un mateix dia, setmana o mes?

De quina manera t'autolesiones habitualment? utilitzes diferents mètodes?

A on ho acostumes a fer?

Avaluació i valoració del risc

SOARS model [SICRE]

3. Cures: Confirmar les cures posteriors a l'autolesió

Com has cuidat de les teves ferides un cop s'han produït?
Alguna vegada has necessitat atenció mèdica?

Avaluació i valoració del risc

SOARS model [SICRE]

4. **R**aons: Clarifica les raons de l'autolesió

Sona com que l'autolesió t'ajuda, així que hi ha d'haver motius per fer-ho. Podries ajudar-me a entendre algunes de les raons per les quals t'autolesiones?

Avaluació i valoració del risc

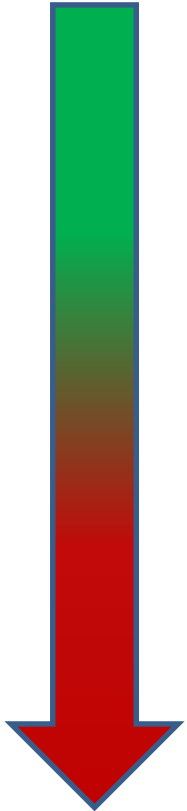
SOARS model [SICRE]

6. **E**stadi del canvi: Avaluua si la persona està preparada per al canvi

És una cosa que vulgui parar? ho has intentat alguna vegada?

Avaluació i valoració del risc

Baix risc

Alt risc

SOARS model [SICRE]

- ✓ Presència d'Ideació suïcida (habitació)
- ✓ Mètode i severitat: Tallar-se (cremar-se, colpejar-se)
- ✓ Freqüència: alta (més de 5 dies diferents en l'últim any)
- ✓ Funció: Intra-personal
- ✓ Baixa motivació per al canvi

Tractaments amb evidència empírica

- CBT for suicide prevention (Stanley, 2009)
  - Attempted Suicide Short Intervention Program (ASSIP) (Michel, 2015)
  - Collaborative Assessment and Management of Suicidality (CAMS) (Jobes, 2012)
  - **Dialectical Behavior Therapy (DBT)** (Linehan, 1993)
  - Mentalization Based Treatment (MBT) (Bateman & Fonagy, 2009)
-
- Integrated CBT (iCBT) (Esposito-Smythers, 2011)
  - DBT-A (Melhum, 2014, 2016)
  - MBT-A (Rossow & Fonagy, 2012)
  - SAFETY (Asarnow, 2017)
-

Tractaments amb evidència empírica

CONTEXT FORENSE

- DBT adaptada a contexte forense (Berzins & Trestman, 2004)
- DBT corrections-modified (**DBT-CM**) (Shelton, et al., 2011).
- **START NOW** (Sampl, Wakai, Trestman, & Keeney, 2008).

-
- Context ambulatori / Hospital forense / Presó
  - Adolescents i adults
  - Sessions de grup*: 3 a 18 mesos

TRACTAMENTS: principals resultats

- Reducció de conductes problemàtiques
  - Autolesió
  - Conductes hetero-agressives
- Millora del benestar psicològic
  - menor simptomatologia psiquiàtrica
  - millora en les estratègies adaptatives d'afrontament
- Menor taxa de 'recidivisme'
- Impacte positiu en l'*staff*

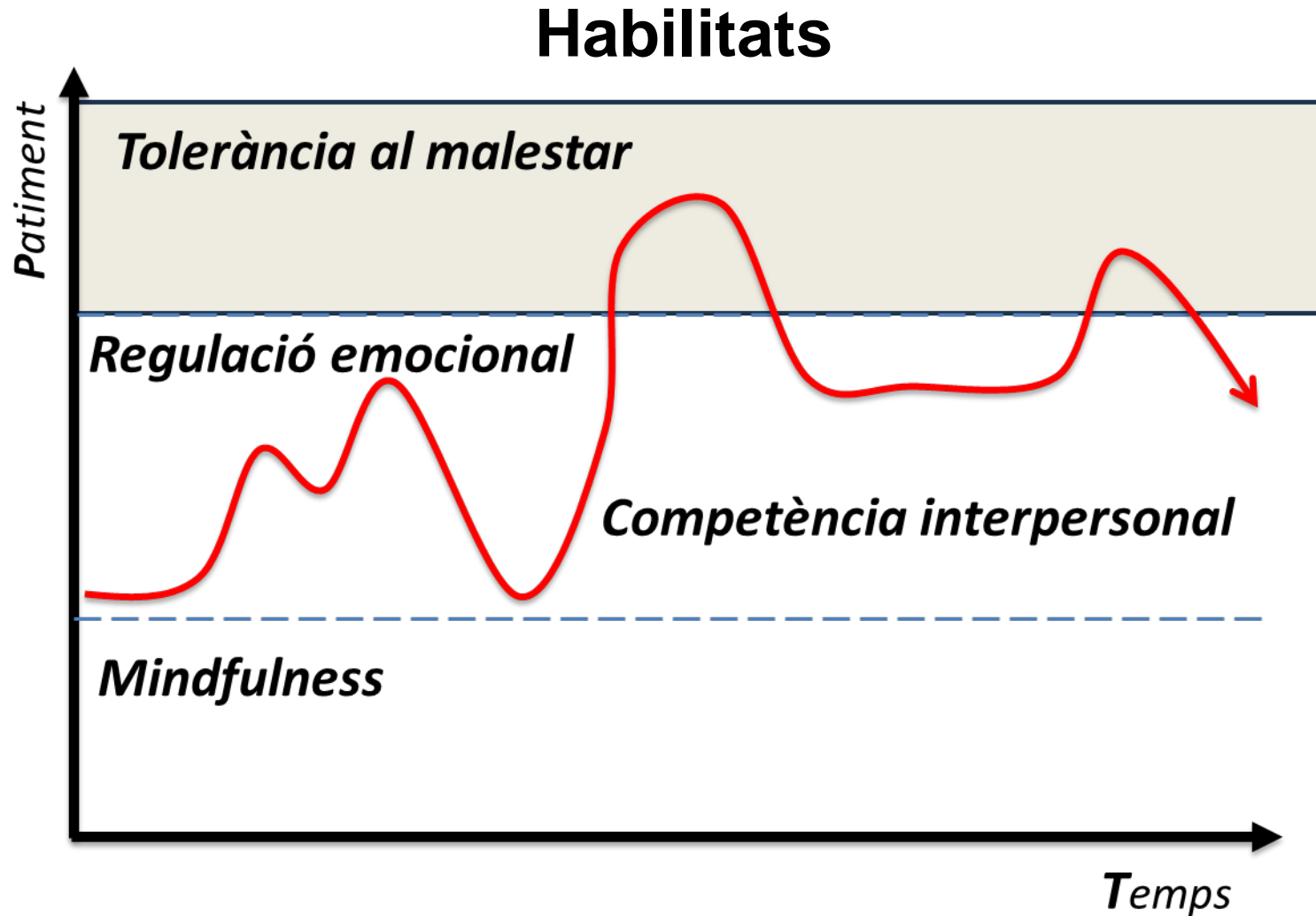
(Moore et al 2018; Winicov, 2019; Yang et al, 2023)

TRACTAMENTS: principals limitacions

- Entrenament i especialització de l'*staff*
- No assistència i abandonaments
- No acceptació del tractament (fins al 65%) (Patt et al., 2015)
- Diferències entre els estudis (contextos, disseny i mostres)

(Moore et al 2018; Yang et al, 2023)

Tractaments: Què fan, com ho fan?

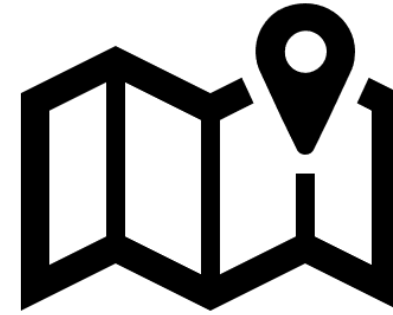

Estructura

Mode de tractament
Teràpia individual
Teràpia de grup
Coaching telefònic
Grup de consulta

Tractaments: Què fan, com ho fan?

- Iniciar per **valors**
- Validació

CANVI

ACCEPTACIÓ

Dialèctica

CONCLUSIONS

- L'autolesió és un fenomen creixent (sobretot en joves)
  - La manca de llibertat incrementa el risc d'autolesió
- Existeixen programes de tractament probablement eficaços
  - Basats en dèficit d'habilitats
  - ++ joves
- Costosos d'implantar i implementar
  - Formats més breus i adaptats a cada realitat
  - Tractaments online
  - Recolzament d'iguals

Moltes gràcies!!

Daniel Vega

daniel.vegamo@gmail.com / dvega@csa.cat

www.grupogreta.com

Avís legal

Reconeixement CC BY

Aquesta obra està subjecte a la llicència de Reconeixement 4.0 Internacional de Creative Commons.

Si voleu veure una còpia d'aquesta llicència accediu a <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Així, doncs, sou lliure de compartir (copiar i redistribuir el material en qualsevol mitjà i format) i adaptar (remesclar, transformar i crear a partir del material per a qualsevol finalitat, fins i tot comercial) sempre que se citi l'autor del text i la font (Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia. Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada). <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ca>